

ผลของการส่งเสริมการใช้แนวปฏิบัติการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยาในหอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย
โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสว่างแดนดิน

The Effects Of Promoting The Implementation Of Antimicrobial Resistance Prevention
Guidelines In The Inpatient Ward Male Internal Medicine

At Sawangdaendin Crown Prince Hospital.

(Received: October 18,2025 ; Revised: October 23,2025 ; Accepted: October 25,2025)

กนกเพชร แก้วเกิด¹ อังคณา ภาลิกา¹ อริษา บุตรโคตร¹

Kanokphet Kaewkerd¹ Angkana Phalika¹ Arisa Butkhot¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi – Experimental Research) ชนิดหนึ่งกลุ่ม วัดก่อนและหลัง (One Group Pretest – Posttest Design) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการส่งเสริมการใช้แนวปฏิบัติการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยาและประเมินความพึงพอใจของบุคลากรทางการพยาบาลต่อการส่งเสริม การใช้แนวปฏิบัติการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยาในหอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย โรงพยาบาล สมเด็จพระยุพราชสว่างแดนดิน ระหว่างเดือนมิถุนายน ถึงเดือนกันยายน 2568 กลุ่มประชากรที่ศึกษา คือ บุคลากรทางการพยาบาล จำนวน 19 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบบันทึกการสังเกต และการส่งเสริมการปฏิบัติ ประกอบด้วย การอบรม การให้ข้อมูลย้อนกลับ การติดโปสเตอร์เตือน การสนับสนุนอุปกรณ์ป้องกันร่างกายและอุปกรณ์การแพทย์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติเชิงพรรณนา และสถิติไคสแควร์

ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังจากการส่งเสริมการใช้แนวปฏิบัติการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยา สัดส่วนการปฏิบัติที่ถูกต้องของบุคลากรทางการพยาบาลเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากร้อยละ 78.5 เป็นร้อยละ 94.1 ($p < .000$) และบุคลากรทางการพยาบาลมีความพึงพอใจต่อการส่งเสริมการใช้แนวปฏิบัติการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยาในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.83)

คำสำคัญ การส่งเสริมการใช้แนวปฏิบัติ ; การป้องกันแพร่กระจายเชื้อดื้อยา

Abstract

This quasi-experimental research, one group pretest-posttest design, aimed to study the effect of promoting the use of guidelines for preventing the spread of drug resistance and to evaluate the satisfaction of nursing personnel towards promoting the use of guidelines for preventing the spread of drug resistance in the male medical ward of Sawangdaendin Crown Prince Hospital between June and September 2025. The study population consisted of 19 nursing personnel. The research tools included general information questionnaires, observation records, and practice promotion, consisting of training, feedback, poster posting, and support for personal protective equipment and medical equipment. Data were analyzed by descriptive statistics and chi-square statistics.

The research results revealed that after promoting the use of guidelines for preventing the spread of antimicrobial resistance, the percentage of nursing personnel who performed correctly increased significantly, from 78.5% to 94.1% ($p < .000$). Nursing personnel expressed the highest level of satisfaction with the promotion of guidelines for preventing the spread of antimicrobial resistance (mean score of 4.83).

Keywords: promotion of guidelines; prevention of the spread of antimicrobial resistance

¹ หอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสว่างแดนดิน

บทนำ

การติดเชื้อดื้อยาในโรงพยาบาลเป็นภาวะแทรกซ้อนที่สำคัญและมีแนวโน้มที่สูงขึ้น ทำให้ผู้ป่วยต้องอยู่โรงพยาบาลนานขึ้น เสียค่าใช้จ่ายในการรักษาเพิ่มมากขึ้น และอาจทำให้ผู้ป่วยเสียชีวิต โดยเฉพาะผู้ป่วยที่อยู่ในภาวะวิกฤต ทั่วโลกมีคนเสียชีวิตจากการติดเชื้อดื้อยาประมาณปีละ 700,000 คน และหากไม่เร่งแก้ไขปัญหา ในปี 2593 คาดการณ์การเสียชีวิตจากเชื้อดื้อยาจะสูงถึง 10 ล้านคน ประเทศไทย จากการศึกษาเบื้องต้นพบว่ามี การติดเชื้อแบคทีเรียดื้อยา ประมาณปีละ 88,000 ราย โดยเสียชีวิตประมาณปีละ 38,000 ราย คิดเป็นการสูญเสียทางเศรษฐกิจโดยรวมสูงถึง 4.2 หมื่นล้านบาท มูลค่ายาต้านจุลชีพที่ใช้รักษาเชื้อดื้อยาประมาณ 2,539 – 6,084 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.6 – 1.6 ของค่าใช้จ่ายรวมในด้านสุขภาพของประเทศไทย¹

สาเหตุของเชื้อจุลชีพดื้อยาด้านจุลชีพหลายขนาน เกิดได้จากปัจจัยภายในซึ่งเชื้อจุลชีพ มีการปรับตัวให้ดื้อต่อยาและปัจจัยภายนอกที่เกิดจากการใช้ยาต้านจุลชีพที่มากขึ้นหรือใช้อย่าง ไม่เหมาะสมเกินความจำเป็น แต่สาเหตุที่ผู้ป่วยได้รับเชื้อดื้อยาด้านจุลชีพในโรงพยาบาลอาจเกี่ยวกับปัจจัยที่สำคัญ 2 ประการ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล เช่น การได้รับยาปฏิชีวนะ ความรุนแรงของโรค ที่เป็นอยู่ โรคประจำตัวของผู้ป่วย อายุผู้ป่วย และระดับภูมิคุ้มกันของผู้ป่วย โดยปัจจัยเหล่านี้ยิ่งมากขึ้นเท่าใด ก็ส่งเสริมทำให้มีโอกาสได้รับเชื้อดื้อยาในโรงพยาบาลได้สูงมากขึ้น ส่วนปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม ซึ่งรวมถึงมาตรการควบคุมโรคติดเชื้อในโรงพยาบาล ได้แก่ การเว้นระยะห่างระหว่างเตียงผู้ป่วย หากระยะห่างไม่มากพอย่อมมีโอกาสได้รับเชื้อจุลชีพดื้อยาจากผู้ป่วยข้างเคียงมากขึ้น จำนวนพยาบาลต่อผู้ป่วยก็เช่นกัน ถ้าพยาบาล 1 คนต้องดูแลผู้ป่วยเป็นจำนวนมากก็จะเพิ่มโอกาสการแพร่กระจาย เชื้อดื้อยาด้านจุลชีพจากผู้ป่วยสู่ผู้ป่วยได้สูงขึ้น การแพร่กระจายเชื้อดื้อยาในโรงพยาบาลจึงเกิดได้ ทั้งการสัมผัสทางตรงและทางอ้อมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของบุคลากร และอาจแพร่กระจาย ไปสู่หน่วยงานอื่นๆได้

เนื่องจากการส่งต่อหรือรับการตรวจวินิจฉัยระหว่างหน่วยงานหรือหอผู้ป่วย การตรวจเยี่ยมผู้ป่วยในหอผู้ป่วยต่างๆ หรือจากการดูแลความสะอาดสิ่งแวดล้อม ดังนั้นการป้องกัน การแพร่กระจายเชื้อดื้อยาในโรงพยาบาลต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง²

อุบัติการณ์ติดเชื้อดื้อยาพบแตกต่างกันในแต่ละประเทศ ในประเทศไทยอุบัติการณ์ติดเชื้อดื้อยาพบแตกต่างกันในแต่ละขนาดโรงพยาบาล ซึ่งมีแนวโน้มสูงขึ้น การเกิดอุบัติการณ์มีความแตกต่างกันไป ในโรงพยาบาลแต่ละระดับ อาจเนื่องมาจากหลายปัจจัย เช่น ความซับซ้อนของการเจ็บป่วยของผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษา สภาพแวดล้อมของหน่วยงาน บริบทการดูแลรักษาและการให้การรักษา ของแต่ละโรงพยาบาล ผลกระทบจากการติดเชื้อดื้อยามีความรุนแรง ส่งผลต่อผู้ป่วยทั้งทางตรง และทางอ้อม ทำให้ผู้ป่วยต้องนอนโรงพยาบาลนานขึ้น ต้องใช้ยาปฏิชีวนะมากขึ้น ใช้ยาในระดับสูงขึ้น ทำให้มีอัตราเสี่ยงในการเสียชีวิตสูงขึ้น จึงทำให้มีผลเสียหลายด้าน ทั้งตัวผู้ป่วยและครอบครัว โรงพยาบาล รวมทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม จากผลกระทบดังกล่าว โรงพยาบาลทุกแห่งจำเป็นต้องมีมาตรการการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลอย่างจริงจัง เพื่อลดผลกระทบที่เกิดขึ้นเพื่อลดความเสี่ยงต่อการติดเชื้อขณะที่ผู้ป่วยเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล มีการดำเนินงานป้องกัน และควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลที่มีประสิทธิภาพ โดยอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรของหน่วยงานต่างๆ ภายในโรงพยาบาลโดยเฉพาะพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ (Infection Control Nurse : ICN) ซึ่งเป็นแกนหลักสำคัญในการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาล การเฝ้าระวังเชื้อดื้อยาด้านจุลชีพต้องเฝ้าระวังทั้งจากข้อมูลทางห้องปฏิบัติการจุลชีววิทยาและเฝ้าระวังจากผู้ป่วยติดเชื้อก่อโรค ที่ไม่ตอบสนองต่อการรักษา โดยเมื่อพบว่ามีผู้ป่วยดังกล่าวงานระดับโรงพยาบาล ต้องมีการรายงานควบคุมการติดเชื้อทราบทันที เพื่อการดูแลที่เหมาะสม ส่วนการดูแลผู้ป่วย ให้มีการแยกผู้ป่วยและปฏิบัติตามมาตรฐานควบคุมการติดเชื้อ

ทันที พิจารณารักษา ที่เหมาะสมแก่ผู้ป่วย ดังนั้นระบบการจัดการที่มีประสิทธิภาพมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อให้สามารถให้บริการพยาบาลอย่างมีคุณภาพมาตรฐานการป้องกันและควบคุมการแพร่กระจายเชื้อดื้อยาโดยมุ่งผลลัพธ์ให้ผู้ป่วยปลอดภัย³

โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร เป็นโรงพยาบาลทั่วไป ขนาดใหญ่ (Standard – level Hospital) พบปัญหาเชื้อดื้อยาอย่างต่อเนื่องและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จำนวนการติดเชื้อดื้อยาทั้งหมด ในปี 2565 – 2567 พบ 383, 443 และ 500 ครั้ง ตามลำดับ เมื่อพิจารณาแผนกที่พบเชื้อดื้อยา พบที่แผนกผู้ป่วยหนักมากที่สุด รองลงมาคือแผนกอายุรกรรม แผนกศัลยกรรม และแผนกศัลยกรรมกระดูก ในแผนกอายุรกรรมที่พบมากที่สุดคือหอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย จำนวนการติดเชื้อดื้อยาทั้งหมด ในปี 2565 - 2567 พบ 87, 103 และ 116 ครั้ง ตามลำดับ ซึ่งมีแนวโน้มสูงขึ้น ถึงแม้ว่าโรงพยาบาลจะมีการดำเนินการแก้ไขปัญหการแพร่กระจายเชื้อดื้อยา โดยมีมาตรการป้องกัน และควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล ได้แก่ การแยกผู้ป่วย การแยกและการจัดการอุปกรณ์เครื่องใช้ผู้ป่วย การทำความสะอาดมือ การใช้อุปกรณ์ป้องกันร่างกายการจัดการเครื่องผ้าที่ใช้กับผู้ป่วย การทำความสะอาดสิ่งแวดล้อม การเคลื่อนย้ายผู้ป่วย การให้คำแนะนำวิธีการปฏิบัติตนแก่ผู้ป่วยและญาติ และการเฝ้าระวัง การติดเชื้อดื้อยา แต่อุบัติการณ์การติดเชื้อดื้อยาในโรงพยาบาลยังคงเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง บุคลากรทางการแพทย์มีบทบาทสำคัญในการให้การพยาบาลดูแลผู้ป่วยและดูแลใกล้ชิดกับผู้ป่วยมากที่สุด ในหอผู้ป่วย มีพยาบาลวิชาชีพ 14 คน ผู้ช่วยเหลือคนไข้ 5 คน พนักงานประจำตึก 2 คน และในช่วง 2 ปีที่ผ่านมามีการหมุนเวียนอัตรากำลังเข้า – ออก ในหน่วยงาน เนื่องจากมีการย้ายและลาออก รวมถึงรับเจ้าหน้าที่ใหม่ เข้าทำงาน จากการนิเทศแบบสุ่มสังเกตพบว่าการไม่ปฏิบัติตามแนวทางการป้องกันโดยเฉพาะในกลุ่มที่เป็นน้องใหม่อายุงาน < 2 ปี การย้ายเตียงผู้ป่วยเมื่ออาการทรุดลงมากใกล้เคาน์เตอร์พยาบาล พบว่ายังไม่มี การล้างมือทั้งก่อน

และหลังการสัมผัสผู้ป่วย ในบางเวรมีอัตราของใช้ไม่เพียงพอของผ้าปูเตียงผู้ป่วย การทำความสะอาดเตียงเป็นต้น เพราะฉะนั้นมีโอกาสแพร่กระจายเชื้อดื้อยาจากผู้ป่วยรายหนึ่งสู่ผู้ป่วยอีกรายได้จากการสัมผัส หากมีการป้องกันที่ไม่ถูกต้องตามมาตรฐาน จากการประเมินการปฏิบัติการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยาของบุคลากรทางพยาบาลในหอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย ปีงบประมาณ 2567 พบว่า บุคลากรทางพยาบาล ปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการป้องกันและควบคุมการแพร่กระจายเชื้อดื้อยาถูกต้องร้อยละ 78.57 จากการสุ่มสัมภาษณ์บุคลากรทางการแพทย์พยาบาลในหอผู้ป่วยอย่างไม่มีแบบแผนในหัวข้อการปฏิบัติการพยาบาล บุคลากร ทางพยาบาลปฏิบัติได้น้อยในหัวข้อการสวมอุปกรณ์ป้องกันเมื่อทำกิจกรรมที่สัมผัสกับผู้ป่วยอย่างใกล้ชิด และสวมถุงมือทุกครั้งเมื่อสัมผัสผู้ป่วย อุปกรณ์รอบเตียงผู้ป่วยไม่สำคัญ และไม่จำเป็นต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ส่งผลให้การป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยาไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้ป่วยมีโอกาสเสี่ยงต่อการติดเชื้อดื้อยาเพิ่มมากขึ้น⁴

สถาบันโจแอนนาบริกส์ ประเทศออสเตรเลีย (The Joanna Briggs Institute) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่ากลยุทธ์ในการส่งเสริมการปฏิบัติควรใช้หลายวิธีดีกว่าใช้วิธีเดียว โดยต้องมีการวางแผนจัดการอย่างเป็นระบบ ต้องมีการติดตามวัดประเมินผลและกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลง โดยพบว่าการใช้กลวิธีที่หลากหลายในการส่งเสริมการปฏิบัติเพื่อป้องกันการติดเชื้อ ได้แก่ การอบรมให้ความรู้จะช่วยให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการปฏิบัติ ร้อยละ 84.8 การให้ข้อมูลย้อนกลับส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงาน ร้อยละ 39 การสนับสนุนอุปกรณ์ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงาน ร้อยละ 15.2 ซึ่งการใช้หลายวิธีร่วมกันสามารถลดอัตราการติดเชื้อในโรงพยาบาลได้ถึง ร้อยละ 90.9 นอกจากนี้พบว่าการกระตุ้น การปฏิบัติโดยใช้วิธีเดียว ได้ผลเพียง ร้อยละ 18.2 ถ้าหากใช้หลายวิธีได้ผลสูงถึงร้อยละ 81.8 ทั้งนี้ควรให้บุคลากรสุขภาพที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในกระบวนการนำหลักฐานเชิงประจักษ์ไปใช้ในการปฏิบัติ เพื่อลดแรง

ต่อต้านการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรสุขภาพ จึงจะก่อให้เกิดความตระหนักและกระตุ้นให้ปฏิบัติ การใช้หลายวิธีประกอบกันจะได้ผลต่อการส่งเสริมให้บุคลากรสุขภาพปฏิบัติตามที่กำหนดมากกว่าและนอกจากนั้น ยังก่อให้เกิดผลที่ยั่งยืนกว่าใช้วิธีเดียว ดังนั้นในการปฏิบัติกำกับการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยาในโรงพยาบาลด้วยวิธีการส่งเสริมการปฏิบัติในบุคลากรพยาบาล จึงเป็นแนวทางที่จำเป็นยิ่ง เพื่อพัฒนาคุณภาพในการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยาในโรงพยาบาล⁵

การส่งเสริมบุคลากรทางการพยาบาลให้ปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยานั้นทำได้หลายวิธี จากการทบทวนงานวิจัยอย่างเป็นระบบพบว่า การใช้หลายวิธีในการส่งเสริมการปฏิบัติตามแนวทางจะมีประสิทธิผลดีกว่าใช้แค่วิธีเดียว เช่น การศึกษาของ ศศิประภา ต้นสุวรรณ (2567) ศึกษาผลของการใช้รูปแบบการส่งเสริมการปฏิบัติการป้องกันการติดเชื้อดื้อยาโดยความร่วมมือของพยาบาลวิชาชีพ ในแผนกหอผู้ป่วยในโรงพยาบาลลำพูน ใช้วิธีการส่งเสริมหลายวิธี ยึดหลักความร่วมมือและการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ ติดตามตรวจเยี่ยมการปฏิบัติ และทบทวนการปฏิบัติ พร้อมสะท้อนข้อมูลกลับกระตุ้นเตือนการปฏิบัติโดยจัดกิจกรรมรณรงค์การปฏิบัติ โดยจัดทำป้ายโปสเตอร์และแผ่นพับแจกผู้ป่วยและญาติ พบว่าการปฏิบัติในการป้องกันการติดเชื้อดื้อยาของบุคลากรพยาบาลถูกต้องเพิ่มขึ้น เช่นเดียวกับการศึกษาของ อัญญา ศุภนต์ ศึกษาผลของการปฏิบัติด้วยวิธีผสมผสานเพื่อส่งเสริม การปฏิบัติตามแนวทางป้องกันและควบคุมการแพร่กระจายเชื้อดื้อยาในโรงพยาบาลอ่างทอง ใช้กิจกรรม การให้ความรู้ความเข้าใจ ทั้งจัดอบรม ติดตามโปสเตอร์เตือน จัดบอร์ดให้ความรู้ จัดทำช่องทางสื่อสาร Online และให้ข้อมูลย้อนกลับ พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้และคะแนนทักษะในการป้องกันและควบคุมการแพร่กระจายเชื้อดื้อยาภายหลังใช้การปฏิบัติด้วยวิธีผสมผสานเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตามแนวทางป้องกัน

และควบคุมการแพร่กระจายเชื้อดื้อยาสูงกว่าก่อนใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้วิจัยในฐานะหัวหน้าหอผู้ป่วยอายุรกรรมชายที่รับผิดชอบในการนิเทศกำกับการปฏิบัติงาน ของผู้ได้บังคับบัญชา เห็นความสำคัญของการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยา เพื่อให้ผู้รับบริการได้รับความปลอดภัย ลดอัตราการติดเชื้อและลดภาระค่าใช้จ่ายในโรงพยาบาล จึงสนใจศึกษาผลของการส่งเสริมการใช้แนวปฏิบัติการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยาในหอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสว่างแดนดิน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการบริการและทำให้ผู้ป่วยได้รับความปลอดภัย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบสัดส่วนการปฏิบัติที่ถูกต้องของบุคลากรทางการพยาบาลในการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยา ก่อนและหลังการส่งเสริมการใช้แนวปฏิบัติการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยา ในหอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสว่างแดนดิน

2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของบุคลากรทางการพยาบาลต่อการส่งเสริมการใช้แนวปฏิบัติการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยาในหอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสว่างแดนดิน

สมมติฐานการวิจัย

1. บุคลากรทางการพยาบาลมีสัดส่วนการปฏิบัติที่ถูกต้องในการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยาภายหลังได้รับการส่งเสริมการใช้แนวปฏิบัติสูงกว่าก่อนได้รับการส่งเสริมการใช้แนวปฏิบัติ

2. บุคลากรทางการพยาบาลมีความความพึงพอใจต่อการส่งเสริมการใช้แนวปฏิบัติการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยา

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลของการส่งเสริมการใช้แนวปฏิบัติการป้องกันการ

แพร่กระจายเชื้อดื้อยา เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi – Experimental Research) โดยผู้วิจัยใช้แนวคิดของ Grol, Grimshaw⁷ พบว่าวิธีการส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ในการปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดของบุคลากรทางสุขภาพที่ใช้ได้ผลดีจะต้อง ใช้หลายวิธี (Combined Intervention) ในการส่งเสริม เป็นกรอบในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมาย ในการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยาในหอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสว่างแดนดิน โดยการอบรมให้ความรู้ การใช้คู่มือการป้องกันและควบคุมการแพร่กระจายเชื้อดื้อยา การให้ข้อมูลย้อนกลับ การติดโปสเตอร์เตือนและการสนับสนุนอุปกรณ์ โดยคาดหวังว่า เมื่อบุคลากรทางการพยาบาลได้รับการส่งเสริมการใช้แนวปฏิบัติการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยาและได้รับการกระตุ้นให้มีการเรียนรู้ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจะส่งผลให้บุคลากรทางการพยาบาลตระหนักถึงความสำคัญในการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยา กระตุ้นให้บุคลากรมีการปฏิบัติที่ถูกต้องเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้อุบัติการณ์การติดเชื้อดื้อยาลดลง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรทางการพยาบาล จำนวน 19 คน ที่ปฏิบัติการพยาบาล

ดูแลผู้ป่วยติดเชื้อดื้อยาและได้ปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยาในหอผู้ป่วย อายุรกรรมชาย โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสว่างแดนดิน (ยกเว้น ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย 2 คน)

2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช

สว่างแดนดิน ได้รับการวินิจฉัยติดเชื้อดื้อยา ในช่วงเวลาที่ทำการศึกษา ระหว่างเดือน มิถุนายน ถึง กันยายน 2568

เกณฑ์การคัดเลือก

พยาบาลวิชาชีพ จำนวน 12 คน พนักงานช่วยเหลือคนไข้ จำนวน 5 คน และพนักงานประจำตึก จำนวน 2 คน ที่ปฏิบัติการพยาบาลดูแลผู้ป่วยติดเชื้อดื้อยา และได้ปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยาในหอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสว่างแดนดิน

เกณฑ์การคัดออก

พยาบาลวิชาชีพ พนักงานช่วยเหลือคนไข้และพนักงานประจำตึก ที่ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมในช่วงเวลาที่กำหนด

เกณฑ์ยุติการเข้าร่วมวิจัย

1. เกณฑ์ให้อาสาสมัครวิจัยเลิกจากการศึกษา (Discontinuation Criteria for Participant) อาสาสมัครต้องการถอนตัวออกจากโครงการ

2. เกณฑ์การพิจารณาเลิกหรือยุติการศึกษาทั้งโครงการ (Termination Criteria for the Study) อาสาสมัคร เข้าร่วมโครงการน้อยกว่าร้อยละ 50 เมื่อดำเนินการวิจัยไปแล้วระยะเวลาหนึ่ง

เครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพ

เครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่

1 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1.1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของบุคลากรทางการพยาบาล โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสว่างแดนดิน โดยแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป มีจำนวน 7 ข้อ ประกอบด้วย (1) อายุ (2) เพศ (3) ตำแหน่ง (4) ระดับการศึกษา (5) ประสบการณ์การทำงานในโรงพยาบาลและในหอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย (6) ข้อมูลเกี่ยวกับการได้รับความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยา (7) ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยา

1.2 แบบบันทึกการสังเกตการปฏิบัติการพยาบาลในการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยา ผู้วิจัยใช้แบบบันทึกการสังเกตการปฏิบัติของบุคลากรทางการพยาบาล จำแนกตามการปฏิบัติการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยา โดยแบบบันทึก

การสังเกต มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ในการสังเกตการปฏิบัติการพยาบาล โดยใช้วิธีทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องผลการปฏิบัติถูกต้อง ปฏิบัติไม่ถูกต้อง หรือไม่ปฏิบัติ ตามขั้นตอนการปฏิบัติในแต่ละหมวดกิจกรรม มีความหมายดังนี้

ปฏิบัติถูกต้อง หมายถึง ปฏิบัติถูกต้องครบถ้วนทั้งหมดในกิจกรรมนั้น

ปฏิบัติไม่ถูกต้อง หมายถึง ปฏิบัติไม่ถูกต้องหรือปฏิบัติเพียงบางส่วนไม่ครบถ้วนในกิจกรรมนั้น

ไม่ปฏิบัติ หมายถึง ไม่ปฏิบัติในกิจกรรมนั้นๆ

ซึ่งแบบบันทึกการสังเกต ประกอบด้วย การบันทึกวัน เวลาที่สังเกต และกิจกรรมการปฏิบัติการพยาบาล จำนวน 6 หมวด ตามรายละเอียดของแนวปฏิบัติการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยา

1.3 แบบบันทึกการเฝ้าระวังโรคติดเชื้อในโรงพยาบาล ผู้วิจัยขออนุญาตใช้ แบบบันทึกการเฝ้าระวังโรคติดเชื้อในโรงพยาบาลของโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสว่างแดนดิน ประกอบด้วย 6 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ป่วย ประกอบด้วย ชื่อ นามสกุล เลขที่โรงพยาบาล (Hospital Number : HN) เลขที่ผู้ป่วยใน (Admission Number : AN) เพศ อายุ วันที่ เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล วันที่จำหน่ายออกจากโรงพยาบาล การวินิจฉัยแรกรับ ประวัติอาการสำคัญ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการรักษาที่ได้รับโดยใช่เครื่องมือสอดใส่เข้าไปในร่างกายผู้ป่วย

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะเสี่ยงต่อการติดเชื้อ

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับการผ่าตัด การได้รับยาปฏิชีวนะ ขนาดยาที่ได้รับ วันเริ่มได้รับยาและวันหยุดให้ยา

ส่วนที่ 5 ข้อมูลผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ

ส่วนที่ 6 ข้อมูลการวินิจฉัยการติดเชื้อ ประกอบด้วย อาการผู้ป่วย ตำแหน่งหรือระบบที่ติดเชื้อ สาเหตุหรือปัจจัยส่งเสริม เชื้อโรคที่เป็นสาเหตุ

1.4 แบบประเมินความพึงพอใจของบุคลากรทางการพยาบาลผู้ใช้แนวปฏิบัติการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยา ประกอบด้วย 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของบุคลากรทางการพยาบาลในหอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสว่างแดนดิน ประกอบด้วย อายุ เพศ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงานในโรงพยาบาลและในหอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจของบุคลากรทางการพยาบาลผู้ใช้แนวปฏิบัติต่อการส่งเสริมการใช้แนวปฏิบัติการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยาในหอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสว่างแดนดิน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Interval Scale) ในการตอบแบบสอบถาม ให้กลุ่มตัวอย่างประเมินและตัดสินใจด้วยตัวเองว่า มีความพึงพอใจในการใช้แนวปฏิบัติการพยาบาลในแต่ละข้อคำถาม ให้เลือกตอบเพียงคำตอบเดียวที่ตรงกับความรู้สึกมากที่สุด โดยมีเกณฑ์ในการเลือกตอบ ดังนี้มากที่สุดหรือดีมาก หมายถึง พึงพอใจมาก

ที่สุด 5 คะแนน

มากหรือดี หมายถึง พึงพอใจมาก 4 คะแนน

ปานกลางหรือพอใช้ หมายถึง พึงพอใจปานกลาง 3 คะแนน

น้อยหรือต่ำกว่ามาตรฐาน หมายถึง พึงพอใจน้อย 2 คะแนน

น้อยที่สุดหรือต้องปรับปรุงแก้ไข

หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด 1 คะแนน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 คู่มือแนวปฏิบัติทางการพยาบาลในการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยา ประกอบด้วย ชื่อแนวปฏิบัติการพยาบาล คำนำ สารบัญ ขอบเขตและวัตถุประสงค์ ความหมาย ของการติดเชื้อดื้อยา การวินิจฉัยการติดเชื้อดื้อยา สาเหตุการติดเชื้อดื้อยา กลุ่มประชากรที่จะใช้ แนวปฏิบัติ ผลลัพธ์ของการใช้แนวปฏิบัติและเอกสารอ้างอิง

2.2 แผนการอบรม เรื่อง การป้องกันการ

แพร่กระจายเชื้อดื้อยา ผู้เรียนเป็นบุคลากรทางการแพทย์พยาบาลจำนวน 19 คน ใช้ระยะเวลาในการสอน 2 ชั่วโมง มีวัตถุประสงค์ทั่วไปและวัตถุประสงค์เฉพาะ ใช้สื่อการอบรมให้ความรู้เป็นโปรแกรมพาวเวอร์พอยท์ มีเนื้อหาแผนการสอนประกอบไปด้วย (1) อุบัติการณ์การติดเชื้อดื้อยา (2) ความหมายของการติดเชื้อดื้อยา (3) พยาธิสรีรวิทยาของการติดเชื้อดื้อยา (4) การวินิจฉัยการติดเชื้อดื้อยา (5) สาเหตุและปัจจัยเสี่ยงของการเกิดการติดเชื้อดื้อยา (6) ผลกระทบของการติดเชื้อดื้อยา (7) แนวปฏิบัติการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยา พร้อมทั้งคู่มือแนวปฏิบัติ การป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยา ขณะอบรมมีการนำเสนอผลการสังเกตการปฏิบัติของบุคลากรทางการแพทย์พยาบาลในการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยาเป็นข้อมูลพื้นฐาน มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับการปฏิบัติในการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยา ในช่วงอบรมเปิดโอกาสให้ซักถามข้อสงสัย และมีการสาธิตในการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยา 1 ชั่วโมง หลังการบรรยาย โดยมีตัวอย่างผู้ป่วยในหอผู้ป่วยอายุรกรรมชายของโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสว่างแดนดิน เป็นกรณีตัวอย่าง

2.3 การติดโปสเตอร์เตือน มีลักษณะเป็นข้อความกระตุ้นการปฏิบัติการพยาบาล ในการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยาที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น ซึ่งเป็นข้อความสั้นๆ กระชับ ได้ใจความชัดเจน มีสีสันสะดุดตาและมีภาพประกอบกระตุ้นให้เกิดการเตือนใจเวลาในการปฏิบัติงาน

2.4 ให้ข้อมูลย้อนกลับระหว่างการส่งเสริมการใช้แนวปฏิบัติ ทีมผู้วิจัยจะทำการสังเกตและเก็บข้อมูลจากการสังเกต และให้ข้อมูลจากการสังเกตทั้งเป็นรายบุคคลและในภาพรวม โดยเลือกการให้ข้อมูลย้อนกลับทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยให้ข้อมูลย้อนกลับเป็นรายบุคคล อย่างไม่เป็นทางการให้ภายหลังปฏิบัติงานเสร็จสิ้นในกิจกรรมนั้น โดยใช้หลักการเสริมแรง เพื่อให้เกิดการยอมรับในการปฏิบัติและเกิดแรงจูงใจในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ส่วนให้ข้อมูลอย่างเป็นทางการ มีการให้ข้อมูล

ย้อนกลับของผลการปฏิบัติงานในภาพรวมของหน่วยงานเป็นรายสัปดาห์ สรุปในการประชุมประจำเดือนของหน่วยงาน

2.5 การสนับสนุนอุปกรณ์ในการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยา ได้แก่ ผ้าปิดปากและจมูกทุกชนิด น้ำยาทำความสะอาดมือ ถุงมือสะอาด น้ำยาทำความสะอาดพื้นผิว อุปกรณ์ทางการแพทย์ต่างๆ ผ้าเช็ดมือ ชุดคลุม รองเท้า เป็นต้น โดยผู้วิจัยประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดหาและจัดเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อมใช้อย่างเพียงพอในหน่วยงาน

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ความเที่ยงตรงของเครื่องมือ (Validity) ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของบุคลากรทางการแพทย์พยาบาล แบบบันทึกการสังเกตการปฏิบัติด้านการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยาของบุคลากรทางการแพทย์พยาบาล แบบเก็บข้อมูลอัตรา/จำนวนการแพร่กระจายเชื้อดื้อยา แบบประเมินความพึงพอใจของบุคลากรทางการแพทย์พยาบาล ผู้ใช้แนวปฏิบัติต่อการส่งเสริมการใช้แนวปฏิบัติการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยา เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย อายุรแพทย์ 1 ท่าน พยาบาลผู้เชี่ยวชาญ ด้านการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล 1 ท่าน และพยาบาลผู้เชี่ยวชาญด้านการดูแลผู้ป่วย อายุรกรรม 1 ท่าน เพื่อพิจารณาหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือในการดำเนินการวิจัย หลังจากนั้นผู้วิจัยนำมาคำนวณหาดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity Index) เท่ากับ 1 ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบเครื่องมือ โดยได้นำแบบบันทึก การสังเกตการปฏิบัติการพยาบาลในการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยา ไปทดสอบกับผู้ป่วยที่มีความใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน และคำนวณค่าระดับความเชื่อมั่น เท่ากับ 1

วิธีการดำเนินการ

ขั้นเตรียมการ

เป็นการศึกษาสภาพปัญหา โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร เป็น

โรงพยาบาลทั่วไป ขนาดใหญ่ (Standard – Level Hospital) พบปัญหาเชื้อดื้อยาอย่างต่อเนื่องและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร เป็นโรงพยาบาลทั่วไป ขนาดใหญ่ (Standard – level Hospital) พบปัญหาเชื้อดื้อยาอย่างต่อเนื่องและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จำนวนการติดเชื้อดื้อยาทั้งหมด ในปี 2565 – 2567 พบ 383, 443 และ 500 ครั้ง ตามลำดับ (โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสว่างแดนดิน, 2567) เมื่อพิจารณาแผนกที่พบเชื้อดื้อยา พบที่แผนกผู้ป่วยหนักมากที่สุด รองลงมาคือแผนกอายุรกรรม แผนกศัลยกรรม และแผนกศัลยกรรมกระดูก ในแผนกอายุรกรรมที่พบมากที่สุด คือหอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย จำนวนการติดเชื้อดื้อยาทั้งหมด ในปี 2565 - 2567 พบ 87, 103 และ 116 ครั้ง ตามลำดับ ซึ่งมีแนวโน้มสูงขึ้น ถึงแม้ว่าโรงพยาบาลจะมีการดำเนินการแก้ไขปัญหการแพร่กระจายเชื้อดื้อยา โดยมีมาตรการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ ในโรงพยาบาล ได้แก่ การแยกผู้ป่วย การแยกและการจัดการอุปกรณ์เครื่องใช้ผู้ป่วย การทำความสะอาดมือ การใช้อุปกรณ์ป้องกันร่างกาย การจัดการเครื่องผ้าที่ใช้กับผู้ป่วย การทำความสะอาดสิ่งแวดล้อม การเคลื่อนย้ายผู้ป่วย การให้คำแนะนำวิธีการปฏิบัติตนแก่ผู้ป่วยและญาติ และการเฝ้าระวังการติดเชื้อดื้อยา แต่อุบัติการณ์การติดเชื้อดื้อยาในโรงพยาบาลยังคงเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง บุคลากรทางการแพทย์มีบทบาทสำคัญในการให้การพยาบาลดูแลผู้ป่วยและดูแลใกล้ชิดกับผู้ป่วยมากที่สุด ในหอผู้ป่วยมีพยาบาลวิชาชีพ 14 คน ผู้ช่วยเหลือคนไข้ 5 คน พนักงานประจำตึก 2 คน และในช่วง 2 ปีที่ผ่านมามีการหมุนเวียนอัตรากำลังเข้า – ออก ในหน่วยงาน เนื่องจากมีการย้ายและลาออก รวมถึงรับเจ้าหน้าที่ใหม่เข้าทำงาน จากการนิเทศแบบสุ่มสังเกตพบว่าการไม่ปฏิบัติตามแนวทางการป้องกันโดยเฉพาะในกลุ่มที่เป็นน้องใหม่อายุงาน < 2 ปี การย้ายเตียงผู้ป่วยเมื่ออาการทรุดลงมากใกล้เคาน์เตอร์พยาบาล พบว่ายังไม่มีการล้างมือทั้งก่อนและหลังการสัมผัสผู้ป่วย ในบางเวรมือตราของใช้ไม่เพียงพอของผ้าปูเตียงผู้ป่วย การทำความสะอาดเตียง

เป็นต้น เพราะฉะนั้นมีโอกาสแพร่กระจายเชื้อดื้อยาจากผู้ป่วยรายหนึ่งสู่ผู้ป่วยอีกรายได้จากการสัมผัส หากมีการป้องกันที่ไม่ถูกต้องตามมาตรฐาน จากการประเมินการปฏิบัติการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยาของบุคลากรทางพยาบาล ในหอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย ปีงบประมาณ 2567 พบว่า บุคลากรทางพยาบาล ปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการป้องกันและควบคุมการแพร่กระจายเชื้อดื้อยาถูกต้องร้อยละ 78.57 จากการสุ่มสัมภาษณ์บุคลากรทางการแพทย์พยาบาลในหอผู้ป่วยอย่างไม่มีแบบแผนในหัวข้อการปฏิบัติการพยาบาล บุคลากรทางพยาบาลปฏิบัติได้น้อยในหัวข้อการสวมอุปกรณ์ป้องกันเมื่อทำกิจกรรมที่สัมผัสกับผู้ป่วยอย่างใกล้ชิด และสวมถุงมือทุกครั้งเมื่อสัมผัสผู้ป่วย อุปกรณ์รอบเตียงผู้ป่วยไม่สำคัญ และไม่จำเป็นต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ส่งผลให้การป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยาไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้ป่วยมีโอกาสเสี่ยงต่อการติดเชื้อดื้อยาเพิ่มมากขึ้น

ขั้นตอนการ

ผู้วิจัยได้มีการกำหนดกลยุทธ์ในการอบรมให้ความรู้และการส่งเสริมการใช้แนวปฏิบัติการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยา โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1 ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุมัติการวิจัยถึงคณะกรรมการพิจารณาการศึกษาวิจัยในคน โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสว่างแดนดิน เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

2 หลังจากได้รับหนังสืออนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาการศึกษาวิจัยในคน โรงพยาบาล สมเด็จพระยุพราชสว่างแดนดิน ผู้วิจัยเข้าพบหัวหน้าพยาบาลเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

3 ผู้วิจัยประชุมชี้แจงบุคลากรทางการแพทย์พยาบาลในหอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ลงนามยินยอมเข้าร่วมการวิจัย แจกแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปแก่บุคลากร

ทางการพยาบาลทุกคน และติดตามเก็บรวบรวมข้อมูล โดยตอบแบบสอบถามให้ครบทุกส่วน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการดังนี้

1.1 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย ได้ทำการสังเกตการปฏิบัติการพยาบาลของบุคลากรทางการพยาบาลต่อการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยาในหอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย โดยใช้วิธีสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participatory Observation) และสุ่มสังเกต เป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์ โดยใช้เวลาสังเกตแต่ละเวร 4 ชั่วโมง เวรเช้าจะเก็บข้อมูลระหว่างเวลา 08.00 – 12.00น. เวรบ่ายจะเก็บข้อมูลระหว่างเวลา 16.00 – 20.00 น. เวรดีกจะเก็บข้อมูลระหว่างเวลา 04.00 – 08.00 น. เพราะเป็นเวลาที่มีการทำกิจกรรมมากที่สุด

1.2 ผู้วิจัยสังเกตการปฏิบัติการพยาบาลโดยการสุ่มเหตุการณ์ (Event Sampling) โดยเลือกกิจกรรมที่จะสังเกต 6 หมวด ได้แก่ การแยกผู้ป่วย การจัดการอุปกรณ์เครื่องใช้ของผู้ป่วยติดเชื้อดื้อยา การทำความสะอาดมือ การใช้อุปกรณ์ป้องกันร่างกาย การทำความสะอาดสิ่งแวดล้อม และการเฝ้าระวังการติดเชื้อ ในกรณีที่มีบุคลากรทางการพยาบาลปฏิบัติกิจกรรมหลายคนพร้อมกัน ผู้วิจัยจะจับสลากที่จะทำการสังเกต แล้วทำการสังเกตการปฏิบัติกิจกรรมของบุคลากรมางการพยาบาลจนสิ้นสุดกิจกรรมนั้น จึงเริ่มสังเกตกิจกรรมใหม่ต่อเนื่องกันไปจนสิ้นสุดเวลาสังเกตในแต่ละเวร

1.3 ผู้วิจัยทำการบันทึกข้อมูลในแบบสังเกต โดยใช้วิธีทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องผลการปฏิบัติ ถูกต้อง ปฏิบัติไม่ถูกต้อง หรือไม่ปฏิบัติ ตามขั้นตอนการปฏิบัติในแต่ละกิจกรรม

1.4 ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตมาตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ทุกวันจนครบ 4 สัปดาห์

2. ขั้นตอนทดลองการส่งเสริมการใช้แนวปฏิบัติการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยาในหอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย ใช้เวลา 8 สัปดาห์ โดยดำเนินการ ดังนี้

2.1 การอบรมให้ความรู้เรื่อง แนวปฏิบัติการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยา แผนการอบรมประกอบด้วย อุบัติการณ์การติดเชื้อดื้อยา ความหมายของการติดเชื้อดื้อยา พยาธิสรีรวิทยาของการติดเชื้อดื้อยา การวินิจฉัยการติดเชื้อดื้อยา สาเหตุและปัจจัยเสี่ยงของการติดเชื้อดื้อยา ผลกระทบของการติดเชื้อดื้อยาและแนวปฏิบัติการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยา โดยบรรยายเป็นกลุ่ม ใช้เวลาอบรมประมาณ 2 ชั่วโมง มีการอธิบายความรู้ตามแผนการอบรม และรายละเอียดในการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติ ทำความเข้าใจในเป้าหมายการใช้แนวปฏิบัติ มีการสาธิตและฝึกทักษะในการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยา 1 ชั่วโมง รวมทั้งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขั้นตอนการปฏิบัติที่เป็นไปได้ตามแนวปฏิบัติ

2.2 การติดโปสเตอร์เตือน มีการจัดสิ่งแวดล้อมโดยเพิ่มการติดโปสเตอร์เป็นข้อความกระตุ้นให้บุคลากรทางการพยาบาลปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยา โดยใช้ข้อความสั้นๆ กระชับ ได้ใจความชัดเจน มีสีสันสะดุดตาและมีภาพประกอบกระตุ้นให้เกิดการเตือนใจเวลาปฏิบัติงาน โดยจะติดบริเวณอ่างล้างมือ บริเวณหัวเตียงผู้ป่วย บริเวณที่บุคลากรทางการพยาบาลหยิบอุปกรณ์และมองเห็นได้ชัดเจน

2.3 ให้ข้อมูลย้อนกลับ ผู้วิจัยได้เลือกการให้ข้อมูลย้อนกลับทั้งแบบไม่เป็นทางการและเป็นทางการ โดยให้ข้อมูลย้อนกลับเป็นรายบุคคลอย่างไม่เป็นทางการ ภายหลังปฏิบัติงานเสร็จสิ้นในกิจกรรมนั้นเพื่อให้เกิดการยอมรับในการปฏิบัติและเกิดแรงจูงใจในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ส่วนการให้ข้อมูลอย่างเป็นทางการมีการให้ข้อมูลย้อนกลับของผลการปฏิบัติงานในภาพรวมของหน่วยงาน เป็นรายสัปดาห์ สรุปในการประชุมประจำเดือนของหน่วยงาน

2.4 การสนับสนุนอุปกรณ์ ผู้วิจัยดำเนินการจัดเบิกอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยา เช่น ผ้าปิดปาก และถุงมือทุกชนิด น้ำยาทำความสะอาดมือ ถุงมือ

สะอาด น้ำยาทำความสะอาดพื้นผิว อุปกรณ์ทางการแพทย์ต่างๆ ผ้าเช็ดมือ ชุดคลุม รองเท้า เป็นต้น โดยจัดหาให้เพียงพอใช้งานตลอดเวลา

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1 ข้อมูลทั่วไปของบุคลากร และประชากรที่ศึกษา นำมาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย

2 เปรียบเทียบสัดส่วนการปฏิบัติที่ถูกต้องของบุคลากรทางการพยาบาลในการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยา ก่อนและหลังการส่งเสริมการใช้แนวปฏิบัติการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยา ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตของการปฏิบัติที่ถูกต้องในการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยา นำมาวิเคราะห์โดยหาร้อยละและเปรียบเทียบ โดยใช้สถิติไคสแควร์ (Chi-Square)

3 วิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของบุคลากรทางการพยาบาลต่อการส่งเสริมการใช้แนวปฏิบัติการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยา โดยแจกแจงเป็นร้อยละ

จริยธรรมงานวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างตาม Belmont Report โดยการแนะนำตัว ชี้แจงในการเข้าร่วมวิจัยให้กลุ่มตัวอย่างได้รับทราบถึงวัตถุประสงค์และขั้นตอนการวิจัย พร้อมทั้งลงนามยินยอมและให้ความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูล ชี้แจงสิทธิที่กลุ่มตัวอย่างสามารถเข้าร่วมการวิจัยหรือสามารถปฏิเสธที่จะไม่เข้าร่วมการวิจัยในครั้งนี้ได้ โดยไม่มีผลต่อการให้บริการใดๆ ที่จะได้รับ สำหรับข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะไม่มีการเปิดเผยให้เกิดความเสียหายแก่กลุ่มตัวอย่าง การนำเสนอผลการวิจัยเป็นแบบภาพรวมและใช้ประโยชน์ในการศึกษาเท่านั้น

ผลการวิจัย

1. ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ เพศ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงานในโรงพยาบาล ประสบการณ์ทำงานในหอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย และการได้รับความรู้เกี่ยวกับ

การป้องกัน การแพร่กระจายเชื้อดื้อยาในรอบ 1 ปี มีข้อมูลลักษณะทั่วไปดังนี้ (1) อายุ ส่วนใหญ่อายุอยู่ในช่วง 21 – 25 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 42.1 (2) เพศ ชาย 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.8 เพศหญิง 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 84.2 (3) ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพ 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 63.2 พนักงานช่วยเหลือคนไข้ 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.3 พนักงานประจำตึก 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.5 (4) ระดับการศึกษา ระดับปริญญาตรี 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 63.2 ต่ำกว่าปริญญาตรี 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 36.8 (5) ประสบการณ์ทำงานในโรงพยาบาล พบว่าส่วนใหญ่ปฏิบัติงานอยู่ที่ 0 – 5 ปี 11 คน คิดเป็นร้อยละ 57.9 (6) ประสบการณ์ทำงานในหอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย พบว่าส่วนใหญ่ปฏิบัติงานอยู่ที่ 0 – 5 ปี 13 คน คิดเป็นร้อยละ 68.4 (7) การได้รับความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยาในรอบ 1 ปี ส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยา จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 89.5

2. ผลการเปรียบเทียบสัดส่วนการปฏิบัติที่ถูกต้องของบุคลากรทางการพยาบาลในการปฏิบัติตามการพยาบาลป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยาระหว่างก่อนและหลังการส่งเสริมการใช้แนวปฏิบัติการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยาในหอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย พบว่า จากการศึกษาเมื่อพิจารณาตามหมวดกิจกรรมการปฏิบัติ พบว่า ก่อนการส่งเสริมมีการปฏิบัติกิจกรรมใน 6 หมวดกิจกรรมทั้งหมด 2,016 ครั้ง ปฏิบัติถูกต้องร้อยละ 78.5 แยกเป็นกิจกรรมที่ปฏิบัติดังนี้ กิจกรรมการแยกผู้ป่วย มีการปฏิบัติถูกต้องร้อยละ 96.2 กิจกรรมการจัดการอุปกรณ์เครื่องใช้ มีการปฏิบัติถูกต้องร้อยละ 96.5 กิจกรรมการทำความสะอาดมือ มีการปฏิบัติถูกต้องร้อยละ 82.8 กิจกรรมการสวม PPE มีการปฏิบัติถูกต้องร้อยละ 40 กิจกรรมการทำความสะอาดสิ่งแวดล้อม มีการปฏิบัติถูกต้องร้อยละ 65.8 กิจกรรมการเฝ้าระวังการติดเชื้อ มีการปฏิบัติถูกต้องร้อยละ 90 ภายหลังการส่งเสริมมีการปฏิบัติกิจใน 6 หมวดกิจกรรม ทั้งหมด 2,014 ครั้ง ปฏิบัติถูกต้อง

เพิ่มขึ้นในทุกหมวดกิจกรรมร้อยละ 94.1 แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กิจกรรมที่มีการปฏิบัติถูกต้องมากที่สุดคือ กิจกรรมการแยกผู้ป่วย ร้อยละ 99.4 รองลงมา ได้แก่ กิจกรรมการจัดการอุปกรณ์เครื่องใช้และกิจกรรมการเฝ้าระวังการติดเชื้อ คิดเป็น ร้อยละ 97.6 และ 97.2 ตามลำดับ แสดงว่าบุคลากรทางการแพทย์มีการปฏิบัติในกิจกรรมตามแนวปฏิบัติการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยาเพิ่มขึ้น โดยมีการส่งเสริมหลายวิธีร่วมกัน การอบรมให้ความรู้เพื่อให้บุคลากรทางการแพทย์มีความรู้เพิ่มขึ้น มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างบุคลากรในขณะปฏิบัติงาน เป็นการเพิ่มทัศนคติที่ดีของบุคลากร เกิดความร่วมมือในการดูแลผู้ป่วย มีการเฝ้าระวังและติดตามตัวชี้วัดทุกเดือนและทบทวนหาแนวทางแก้ไขเพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการดูแลที่ปลอดภัย ถึงแม้จะมีการติดตาม กระตุ้นอย่างสม่ำเสมอ แต่มีข้อจำกัดในการปฏิบัติหลายอย่าง เมื่อแยกเป็นรายหมวดกิจกรรมที่ปฏิบัติถูกต้องมากที่สุดคือ หมวดการแยกผู้ป่วย โดยก่อนโดยก่อนการส่งเสริมมีการปฏิบัติถูกต้องร้อยละ 96.2 หลังการส่งเสริมเป็นร้อยละ 99.4 ส่วนในหมวดกิจกรรมที่มีการปฏิบัติถูกต้องน้อยที่สุดคือ หมวดการสวม PPE โดยก่อนการส่งเสริมมีการปฏิบัติถูกต้องร้อยละ 40

3. ความพึงพอใจต่อการส่งเสริมการใช้แนวปฏิบัติการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยาในหอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสว่างแดนดิน โดยรวมของบุคลากรทางการแพทย์จากการประเมินผลในภาพรวม บุคลากรทางการแพทย์มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการส่งเสริมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.38)

สรุปและอภิปรายผล

การศึกษาผลของการส่งเสริมการใช้แนวปฏิบัติการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยาในหอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสว่างแดนดิน โดยการเปรียบเทียบสัดส่วนการปฏิบัติที่ถูกต้องของบุคลากรทางการแพทย์ในการปฏิบัติในการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยา ระหว่าง

ก่อนและหลังการส่งเสริมการใช้แนวปฏิบัติการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยาในหอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย ผลการวิจัยอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ดังนี้

เปรียบเทียบสัดส่วนการปฏิบัติที่ถูกต้องของบุคลากรทางการแพทย์ในการปฏิบัติทางการแพทย์ป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยา ระหว่างก่อนและหลังการส่งเสริมการใช้แนวปฏิบัติการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยาในหอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย พบว่า สัดส่วนการปฏิบัติที่ถูกต้องของบุคลากรทางการแพทย์ในการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยาในภาพรวมของทุกกิจกรรม เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 78.5 เป็นร้อยละ 94.1 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 1 ที่กล่าวว่า บุคลากรทางการแพทย์มีสัดส่วนการปฏิบัติที่ถูกต้องในการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยาภายหลังได้รับการส่งเสริมการใช้แนวปฏิบัติสูงกว่าก่อนได้รับการส่งเสริมการใช้แนวปฏิบัติ ทั้งนี้ อธิบายได้ว่า การส่งเสริมการใช้แนวปฏิบัติการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยา โดยใช้กรอบแนวคิดการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบในการส่งเสริมทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดของบุคลากรทางสุขภาพนั้นจะต้องใช้หลายวิธีในการส่งเสริม จะได้ผลลัพธ์ที่ดีมากกว่าการใช้การส่งเสริมวิธีเดียว⁷ เช่น การอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรที่ดูแลผู้ป่วยในเรื่องการป้องกันการแพร่กระจาย เชื้อดื้อยา มีการติดโปสเตอร์เตือน และมีการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่บุคลากร จากการที่มีการกระตุ้นการปฏิบัติทางการแพทย์หลายวิธี จะทำให้บุคลากรทางการแพทย์ที่ปฏิบัติงานเกิดการเรียนรู้ มีความตระหนัก มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการปฏิบัติทางการแพทย์ที่ต้องเพิ่มขึ้น ในการส่งเสริมการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกโดยวิธีที่มีประสิทธิภาพหลายวิธีประกอบกัน จะได้ผลดีกว่าวิธีเดียว และจะส่งผลให้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่คงที่และยั่งยืน ในการวิจัยครั้งนี้ทีมผู้วิจัยใช้การส่งเสริมโดยการอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรทางการแพทย์

พยาบาลในหน่วยงานด้วยโดยบรรยายเป็นกลุ่ม ใช้เวลาอบรมประมาณ 2 ชั่วโมง มีการอธิบายความรู้ตามแผนการอบรม และรายละเอียดของกลุ่มแนวปฏิบัติ ทำความเข้าใจในเป้าหมายการใช้แนวทางปฏิบัติ มีการสาธิตและฝึกทักษะในการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยา 1 ชั่วโมง ใช้วิธีการการสอนแบบผู้ใหญ่ที่ต้องมีการวิเคราะห์และกำหนดจุดมุ่งหมาย ใช้ความต้องการของผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ เป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองและเกิดแรงจูงใจในการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น³

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้นำการติดโปสเตอร์เตือนเพื่อเป็นการกระตุ้นให้บุคลากรทางการพยาบาลปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยา โดยใช้ข้อความสั้นๆ กระชับ เข้าใจง่าย ได้ใจความชัดเจน มีรูปภาพประกอบ โดยจะติดบริเวณอ่างล้างมือ บริเวณเตียงผู้ป่วย บริเวณที่บุคลากรทางการพยาบาลหยิบอุปกรณ์ที่บุคลากรทางการพยาบาลเห็นได้ชัดเจน เพื่อกระตุ้นให้เกิดการเตือนใจเวลาในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ศศิประภา ต้นสุวัฒน์ ศึกษาผลของการใช้รูปแบบการส่งเสริมการปฏิบัติการป้องกันการติดเชื้อดื้อยาโดยความร่วมมือของพยาบาลวิชาชีพในแผนกหอผู้ป่วยใน ภายหลังจากส่งเสริมการปฏิบัติในการป้องกันการติดเชื้อดื้อยาโดยความร่วมมือของพยาบาลวิชาชีพ พบว่าการปฏิบัติในการป้องกันการติดเชื้อดื้อยาถูกต้องเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 75.1 เป็น ร้อยละ 96.3³

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำไปใช้ประโยชน์

1. ด้านการบริหารการพยาบาล

1.1 ควรดำเนินการกำหนดนโยบายที่ชัดเจน

ในการใช้แนวปฏิบัติการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยา

1.2 ควรขยายผลการส่งเสริมการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยาไปยังหอผู้ป่วยอื่น

2. ด้านบริการพยาบาล

2.1 บุคลากรทางการพยาบาลที่ดูแลผู้ป่วยติดเชื้อดื้อยาควรตระหนักถึงความสำคัญในการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยาและปฏิบัติกิจกรรมพยาบาลตามแนวปฏิบัติที่นำมาใช้ให้สม่ำเสมอ

3. ด้านการวิจัย

3.1 ควรมีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติดูแลผู้ป่วยติดเชื้อดื้อยาอย่างต่อเนื่องและติดตามประเมินปัญหาการปฏิบัติเพื่อหาช่องทางการช่วยเหลือหรือสนับสนุนในด้านต่างๆ และนำเสนอความก้าวหน้าของการปฏิบัติ และปัญหาอุปสรรคต่อการปฏิบัติต่อหัวหน้ากลุ่มการพยาบาล หรือผู้บริหาร เพื่อวางแผนการช่วยเหลือต่อไป

3.2 ควรศึกษาในวิชาชีพที่มีส่วนในการดูแลผู้ป่วยอื่นๆร่วมด้วย เช่น แพทย์ นักกายภาพบำบัด เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการติดตามอัตราการติดเชื้อดื้อยาต้านจุลชีพของโรงพยาบาล ควรนำผลการติดเชื้อที่สำคัญมาวิเคราะห์หาสาเหตุของการติดเชื้อในด้านอื่นๆร่วมด้วย เพื่อนำไปพัฒนาระบบการป้องกันการติดเชื้อดื้อยาต้านจุลชีพที่ครอบคลุมถึงประเด็นปัญหาที่แท้จริง

2. ควรมีการพัฒนาแนวทางปฏิบัติดูแลผู้ป่วยติดเชื้อดื้อยาต้านจุลชีพให้ครอบคลุมทุกหน่วยงานในโรงพยาบาล เพื่อให้การควบคุมและป้องกันเชื้อดื้อยาต้านจุลชีพเป็นอย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

1. คณะกรรมการนโยบายการดื้อยาต้านจุลชีพแห่งชาติ. (2567). สถานการณ์การดื้อยาต้านจุลชีพในประเทศไทย. สืบค้นจาก <https://amrthailand.net/>
2. คณะกรรมการนโยบายการดื้อยาต้านจุลชีพแห่งชาติ. (2560). แผนยุทธศาสตร์การจัดการการดื้อยาต้านจุลชีพประเทศไทย พ.ศ. 2560-2564. กรุงเทพฯ: กระทรวงสาธารณสุข.

3. คณะกรรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อโรงพยาบาลศรีนครินทร์. (2562). คู่มือการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลศรีนครินทร์. ขอนแก่น: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
4. โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสว่างแดนดิน. (2567) สถานการณ์ติดเชื้อดื้อยา. โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร
5. สถาบันบำราศนราดูร กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (2020). แนวปฏิบัติเพื่อป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล. สำนักพิมพ์อักษรกราฟิกแอนด์ดีไซน์.
6. อัญญา ศุภนต์. (2022). ผลของการปฏิบัติด้วยวิธีผสมผสานเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตามแนวทางป้องกันและควบคุมการแพร่กระจายเชื้อดื้อยาในโรงพยาบาลอ่างทอง. วารสารวิชาการสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม, 6(12), 70–80.
7. เยาวเรศ ก้านมะลิ. (2021). การพัฒนารูปแบบการบริการพยาบาลเพื่อป้องกันการพลัดตกหกล้มของผู้ป่วยที่รับรักษาในโรงพยาบาล. วารสารกองการพยาบาล, 48(1), 1–19.
8. ศศิประภา ตันสุวัฒน์. (2024). ผลของการใช้รูปแบบการส่งเสริมการปฏิบัติป้องกันการติดเชื้อดื้อยาโดยร่วมมือของพยาบาลวิชาชีพ ในแผนกหอผู้ป่วยใน โรงพยาบาลลำพูน. วารสารส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมล้านนา, 14, 30–44.